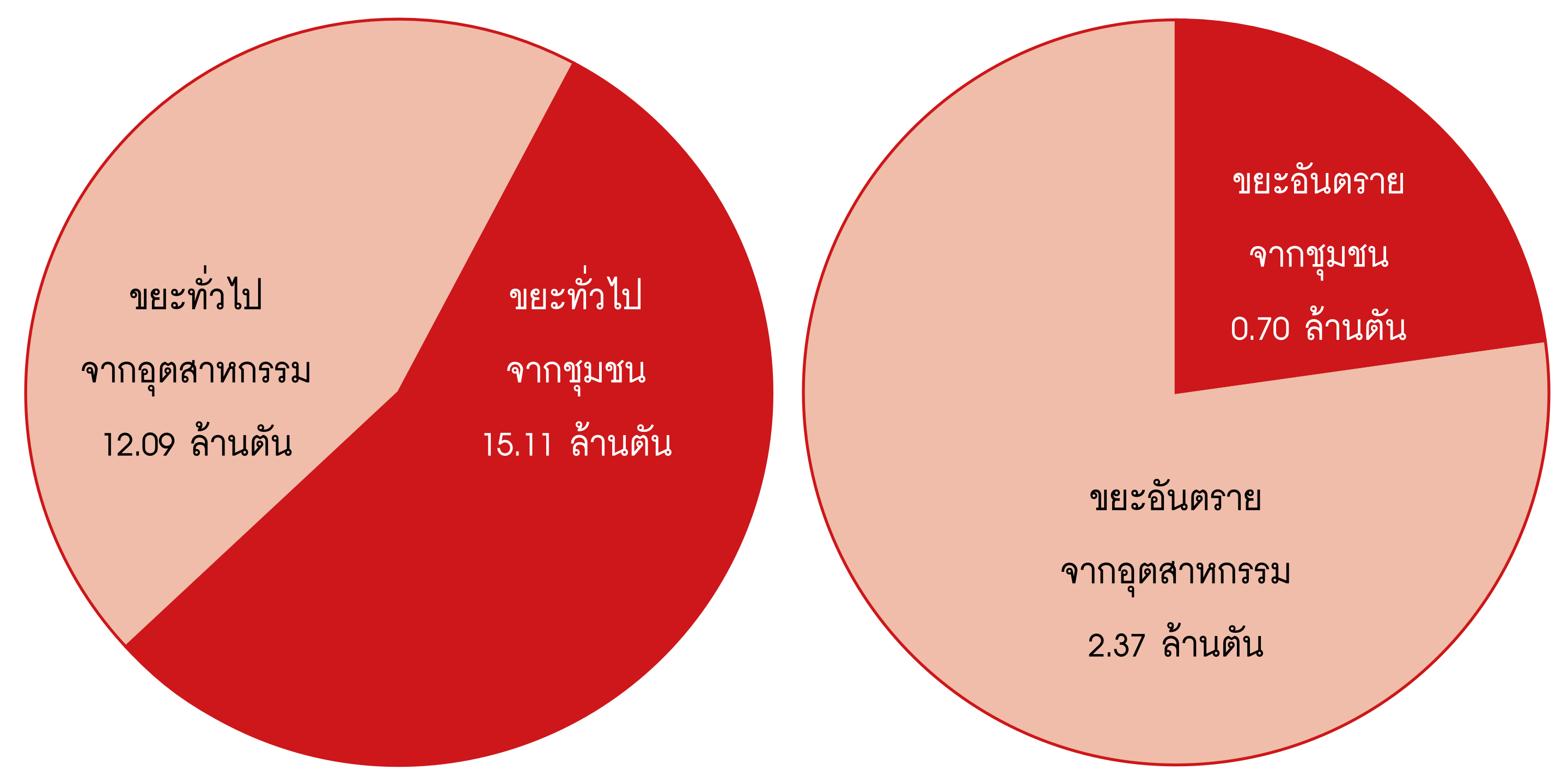

สถานะการณ์ขยะประเทศไทย

1. ปริมาณขยะ

รายงานสถานการณ์มลพิษของประเทศไทย พ.ศ. 2552 ระบุว่า มีปริมาณขยะที่สามารถรวบรวมเป็นสถิติได้ทั้งหมด ประมาณ 30.27 ล้านตัน แบ่งเป็นขยะทั่วไป 27.2 ล้านตัน ซึ่งมีแหล่งกำเนิดจากชุมชน 15.11 ล้านตัน และจากอุตสาหกรรม 12.09 ล้านตัน ส่วนที่เหลืออีก 3.07 ล้านตัน เป็นขยะอันตราย ซึ่งมีแหล่งกำเนิดจากชุมชน 0.70 ล้านตัน และจากอุตสาหกรรม 2.37 ล้านตัน

การจัดการขยะทั่วไปจากชุมชน

ปริมาณขยะทั่วไปจากชุมชน ได้เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่ปี 2548 เป็นต้นมา ขยะทั่วไปจากชุมชน ที่เกิดและรวบรวมได้ในปี 2552 (15.11 ล้านตัน - คิดเป็นอัตราการเกิดขยะ 0.652 กิโลกรัมต่อคนต่อวัน) นี้ได้ถูกนำไปรีไซเคิล 3.12 ล้านตัน ทำปุ๋ย 0.63 ล้านตัน ผลิตพลังงาน 0.11 ล้านตัน และนำไปกำจัดอย่างถูกหลักสุขาภิบาล 5.97 ล้านตัน ที่เหลืออีก 5.28 ล้านตันเป็นการกำจัดแบบไม่ถูกหลักสุขาภิบาล ส่วนขยะทั่วไปจากอุตสาหกรรมจำนวน 12.09 ล้านตันนั้นได้มีการนำกลับไปใช้ประโยชน์ 8.06 ล้านตัน

ขยะอันตรายจากชุมชนส่วนใหญ่ยังมีปัญหาในการจัดการ ส่วนขยะอันตรายจากอุตสาหกรรม 2.37 ล้านตันได้มีการนำไปใช้เป็นวัตถุดิบรีไซเคิล และใช้ซ้ำ 1.37 ล้านตัน แปรรูปเป็นพลังงาน 0.505 ล้านตัน บำบัด 0.0549 ล้านตัน และกำจัด 0.355 ล้านตัน

ภาคตะวันออกเป็นพื้นที่ที่มีปริมาณขยะอันตรายสูงที่สุด เมื่อเทียบกับภูมิภาคอื่นๆ รวมทั้งกรุงเทพฯ และปริมณฑล โดยในปี 2552 มีปริมาณขยะอันตรายจากชุมชน 0.059 ล้านตัน และจากอุตสาหกรรม 1.3668 ล้านตัน รวมเป็น 1.4258 ล้านตัน หรือร้อยละ 46.5 ของขยะอันตรายที่เกิดขึ้นทั่วประเทศ

ปริมาณขยะอันตรายในภาคตะวันออก

อย่างไรก็ตาม ปริมาณขยะตามข้อมูลและสถิติดังกล่าวถือเป็นปริมาณขั้นต่ำสุด ตามการประมาณการณ์และข้อมูลเท่าที่รวบรวมได้จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเท่านั้น ปริมาณขยะที่เกิดขึ้นจริงโดยเฉพาะขยะอุตสาหกรรมจึงอาจมากกว่าตัวเลขที่มาจากรายงานของทางการ ประการสำคัญคือตัวเลขในรายงานนี้ยังไม่รวมขยะชุมชนและขยะอันตรายอีกจำนวนมหาศาลที่มีการลอบทิ้งตามพื้นที่สาธารณะ หรือตามพื้นที่รกร้างต่างๆ และยังไม่รวมขยะที่ถูกนำเข้ามาจากต่างประเทศมากำจัดในประเทศไทย

2. ปัญหาการจัดการขยะ

การจัดการขยะในประเทศไทยเป็นการจัดการที่ปลายทาง มาโดยตลอด ไม่มีการวิเคราะห์ถึงแนวทางและระบบการจัดการที่เหมาะสมอย่างครบถ้วนทั้งระบบ รวมถึงไม่มีมาตรการผลักดันให้ทั้งผู้ประกอบการและผู้ก่อมลพิษจากโรงงานอุตสาหกรรมร่วมรับผิดชอบตามหลักการ “ผู้ก่อมลพิษเป็นผู้รับผิดชอบ”

ข้อมูลและสถิติข้างต้นยิ่งตอกย้ำให้เห็นว่า การจัดการขยะในประเทศไทยยังคงเน้นเพียงการกำจัดที่ปลายทาง โดยไม่มีการให้ความสำคัญในฐานะที่เป็นทรัพยากรอย่างหนึ่ง และจัดการอย่างเหมาะสมเพื่อสร้างผลได้ทางเศรษฐกิจและมีความยั่งยืน เฉพาะปี 2552 ขยะปริมาณไม่น้อยกว่า 12 ล้านตันได้ถูกทำลายหรือใช้ประโยชน์อย่างไม่คุ้มค่า ทั้งนี้ ยังไม่รวมขยะที่ไม่ถูกนับเข้าสู่ระบบการรวบรวมสถิติหรือตกสำรวจ

ในแง่ผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม ประเทศไทยยังไม่มีความสามารถและความพร้อม ทั้งในด้านเทคโนโลยีและด้านอื่นๆ ที่จะจัดการขยะให้ปลอดภัยต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อม การกำจัดขยะตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ไม่ว่าจะด้วยหลุมฝังกลบขยะทั้งแบบถูกและไม่ถูกหลักสุขาภิบาล ด้วยเตาเผาขยะ และโรงไฟฟ้าขยะ จึงสร้างปัญหาแก่ชุมชนโดยรอบสถานที่ทำลายขยะเหล่านี้ตลอดมาและทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ ปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้นได้แก่ มลพิษอากาศ เช่น กลิ่นเหม็น ฝุ่นละออง การปนเปื้อนของสารพิษสู่แหล่งน้ำผิวดินและใต้ดิน ซึ่งเป็นอันตรายต่อสุขภาพของผู้คนที่อาศัยอยู่ในชุมชน เช่น โรคภูมิแพ้ โรคผิวหนัง โรคเกี่ยวกับระบบทางเดินหายใจ ภาวะเครียด เป็นต้น

